

ธรรมชาติเพื่อชีวิต

โดย พ่อท่านสมณะโพธิรักษ์

เนื่องในงานรามบูชาอาสาฬหะ ครั้งที่ ๑๓

เมื่อ วันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๓๖ ณ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ตอนนี้ก็เป็นวาระสุดท้ายของงานคราวนี้แล้ว งานคราวนี้ เราพยายามจัดกัน อาตมาก็มาดูบ้าง แล้วก็มาร่วมตามที่ได้รับนิมนต์ รับเชิญให้มาบรรยาย หรือว่ามาพูดบ้างก็น่าอบอุ่นใจ น่าดีใจ ที่พวกเราร่วมมือ ร่วมไม้กัน แสดงออก สื่่อออกมา ทำอะไรออกมา ซึ่งเป็นวิธีการสื่อของมนุษยชาติ จะจัดคอนเสิร์ตก็ดี จะเล่นละครวิว ก็ดีอะไร การแสดงอะไรก็ตามแต่ มันก็มีมาในสายเลือด มนุษยชาติ แม้แต่สัตว์เดรัจฉาน มันก็มีการละเล่น ของมันบ้าง เล่นเกี่ยวกับจิตวิญญาณของสัตว์โลก มันจะมีสิ่งที่เรียกว่า บันเทิงแก่ชีวิต ซึ่งเป็นชีวิตที่มี ความรู้สึก เป็นรสชาติของสัตว์โลก ก็มีเป็นธรรมดา

เพราะฉะนั้นถ้าเผื่อว่าคนที่ยังไม่เป็นพระอรหันต์ ยังมีสภาพที่จะต้องติด ต้องยึด ต้องอาศัยเสพ เรียกว่า รสอร่อยหรืออัสสาทะของชีวิตนั้นก็ต้องมีสิ่งนั้นอยู่เป็นตามฐานะ แม้แต่พระโสดาบัน ที่เป็น พระอริยะ ในระดับต้น พระสกิทาคามี พระอริยะระดับ ๒ ก็ยังมีสภาพที่เรียกว่ารสอร่อย เรียกว่า สิ่งที่ดี เป็นโลกียะ ลดน้อยลงไป ตามลำดับ แต่ก็มีมาก โสดาบันก็มีมากกว่าสกิทาคามี ยิ่งเป็น อนาคามีแล้ว ก็จะมีรสอร่อย หรือว่า รสที่มันลึกซึ้งแล้ว อนาคามีเป็นรสของความภาคภูมิใจ ไม่ใช่รส อย่างโลกียะมีรูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส มีระเริงซึ่งระบ่าอะไรพวกนั้น อนาคามีไม่มีรสชาติอันนั้น แต่ว่าก็มีรสชาติของความภาคภูมิใจ และ รสชาติของคุณค่าของชีวิต เป็นต้นหาระดับสูง เรียกว่า วิภาตัตถา ซึ่งพระอนาคามีก็ต้องเรียนรู้ แล้วก็ต้อง วางปล่อย จนเป็นพระอรหันต์ แต่ไม่ได้ หมายความว่า ผู้ที่ศึกษาคุณธรรมของพระพุทธเจ้า เป็นโสดาบัน สกิทาคามี จนกระทั่ง ถึงอนาคามี ดังกล่าวแล้วว่า รสชาติของ รูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส เหล่านั้นไม่ได้ ไม่ใช่ อยู่ด้วยได้ เป็นอนาคามี ก็จะต้องรู้จักโลก รู้จักการอนุโลม ปฏิโลม ตามฐานะของผู้อื่น สำหรับตนนั้น ไม่ไม่เสพ สำหรับตน ไม่ติด ไม่ยึด หรือจะถือว่า ไม่มีรสอร่อยได้ แต่ว่า แม้ไม่มีรสอร่อย ก็ไม่ได้หมายความว่า จะเป็นคนจิต ๓ ซัด ๓ เป็นคนเฉื่อย ๓ ซา ๓ อันนี้แหละเป็นความเข้าใจผิด ของพุทธศาสนิกชน หลากหลายเลย มากมาย จนกระทั่งกลายเป็นความแตกแยกระหว่างศาสนากับคนธรรมดาสามัญ จนกระทั่ง หนักเข้า เข้าใจผิดว่า ผู้ที่บรรลุธรรม ผู้ที่มีคุณธรรม เป็นผู้ที่สูงแล้ว อย่ามาเกี่ยวข้องกับโลก อย่ามาเกี่ยวข้องกับ สังคมที่เขาเป็นเรื่องของสิ่งที่เป็น รูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส เรื่องของโลก ๓ โลกียะอะไร ต่ออะไรต่าง ๓ นานาเรียกว่าผลึกใสเลย หรือว่าเข้าใจผิดเลยว่า ผู้ที่เป็นเช่นนั้น ผู้ที่เป็นพระอริยะอย่างนั้น แล้วจะไม่มาดู มาแล จะไม่มาเกี่ยว มาข้อง เกี่ยวข้องไม่ได้ ที่จริงนะ เกี่ยวข้องนะ ท่านก็เกี่ยวข้อง สัมผัส ท่านก็สัมผัสได้ แต่ท่านจะร่วมเอง หรือว่าให้อาตมามาเดินนี้มันก็ไม่เหมาะสม ให้อาตมามาร้องด้วย ก็ไม่เหมาะสม

อย่างนี้เป็นต้น แล้วเราก็รู้ฐานะว่า มันไม่เหมาะสมหรอก แล้วมันก็ดูไม่ดีหรอก แต่ว่าเรา ก็ร่วมได้ เราก็รู้ได้
เรียกว่าสมมุติสัจจะ เขาสมมุติว่านี่เพราะ เขาสมมุติว่านี่สวย เขาสมมุติว่า นี่อร่อย อะไรต่าง ๆ พวกนี้
เรารู้ได้เรามีจิตวิญญาณ เรามีความจำ เรามีความกำหนด เรามีความประมาณ ประเมิน ค่าขนาดนั้น เท่านั้น
สวยเป็นอย่างนี้เพราะเป็นอย่างนี้ เราเข้าใจ เราจำได้ เราไม่ใช่สมองขี้เลื่อย เสียจน ลืมอะไรหมด ไม่ใช่ จำได้ แต่ว่าเราเอง
เราไม่ทำเพื่อตัวเอง และเราก็เห็นความเป็นทุกของคน ที่ยังทำ เพื่อตัวเอง บำเรอเพื่อตัวเองเป็นความทุกข์ ทุกข์จริง ๆ
แต่คนหลงว่าสุขเมื่อได้บำเรอสมใจ เช่น อยากจะได้ สิ่งสวยตามที่กำหนดนี้ เมื่อได้สิ่งสวยงามตามกำหนดสมใจ ถูกใจ
เราก็รู้สึกเป็นสุข นั่นแหละ เป็นโลกียสุข มันจะต้อง เป็นความปรารถนา ใคร่อยาก ต้องการที่เรียกร้องมาบำเรอตน
ต้องแสวงหา ต้องใฝ่คว้า ต้องดิ้นรน นั่นแหละ เป็นความเห็นแค่น้อย ทุกข์
เพราะฉะนั้น ถ้าผู้ใดมาเรียนรู้เข้าใจกิเลสตัณหาเหล่านี้แล้วก็วิธี ที่ละ ล้างกิเลสเหล่านี้จนลด จนหน่าย จนคลาย
จิตจางไปได้แล้วจริง ผู้นั้น ก็จะหมดทุกข์ ไม่ต้องหามามำเรอตน จะมีเวลา แรงงาน มีทุนรอน
มีอะไรต่ออะไรที่มนุษย์พึงมีเหลือเพื่อขึ้นแล้วเวลาก็ดีซึ่งวันหนึ่ง มี ๒๔ ชั่วโมงนี้ เมื่อไม่ บำเรอตน ไม่แสวงหา อะไรมาให้ตน
ก็มีเวลาเหล่านั้น ไปสร้างสรรค์เพื่อที่จะเผื่อแผ่ผู้อื่น จะมีแรงงาน ก็ตาม ความสามารถ สมรรถนะของตน
ก็เอาไปสร้างสรรค์เพื่อผู้อื่นได้ ยิ่งมีความจริงว่า เป็นผู้ที่ไม่ละ ความเห็นแก่ตัว ไม่มีตัว ไม่ตน นี่เป็นเป้าหมายสูงสุดของศาสนา
ละความเห็นแก่ตัว ละความเป็นตัว เป็นตนที่เพื่อตัว เพื่อตน บำเรอตัว บำเรอตนได้จริง ผู้นั้นก็ยังมีแต่เพื่อผู้อื่นเป็นคุณค่า
เป็นประโยชน์ เป็นบุญ เป็นกุศล โดยที่ทำอะไร ชนิดที่เรียกว่า เข้าใจด้วยปัญญาอันยิ่งเลยว่า เราทำ ให้แก่คนอื่น
สร้างสรรค์ให้แก่คนอื่น มีความสามารถ ทำอะไรต่ออะไร เกื้อกูลอะไรต่ออะไรแก่ผู้อื่น ไม่ต้องแลกเปลี่ยน
ไม่ต้องได้ราคาไปขาย ต้องมีรายรับ รายได้เป็นสิ่งแลกเปลี่ยนมา ก็ยังเป็นคุณค่า ที่แท้ ตามที่อาตมา ได้อธิบาย
ไปบ้างแล้วในวันก่อน ๆ ที่ได้บรรยาย ธรรมะมาว่าทฤษฎีกำไรขาดทุน ของอารยชน ที่แท้จริงนั้น มันไม่เหมือนกันกับที่ทุนนิยม
เขาทำกันทั่วโลกอย่างทุกวันนี้ ซึ่งต้อง ศึกษากันไป เมื่อผู้ใด เข้าใจแล้ว จะมากระทำอย่างนั้นจริง ๆ
ผู้ที่มีการเสียสละแล้ว ก็เห็น ความสำคัญ ในเรื่องของ โลกมนุษย์ ดิน น้ำ ลม ไฟ มา ธรรมชาติต่าง ๆ สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ
ซึ่งทุกวันนี้ ยิ่งไปกันใหญ่ โลกสังคม กลายเป็นสภาพที่เป็นธรรมชาติจริงๆ แล้ว สิ่งที่สร้างขึ้น
มาอย่างที่อยู่ ใน ซีกซ้ายมือ ของอาตมา เป็นทางขวามือของพวกคุณจากซ้ายมือหน้านั้นะ เป็นฉากของสังคม ที่เขาคิดว่า
นี่อารยธรรม อารยชน จะต้องเป็นเมืองคอนกรีต เป็นเมืองที่จะต้อง มีตึกราม อะไรต่าง ๆ นานา ที่เขาเรียกว่า เป็นความเจริญ
แต่เราตอนนี้ก็ดูได้ หรือแม้แต่ในกรุงเทพฯนี่ก็เถอะ ถนนหนทาง ก็จะมี สะพานก๊วยเตี๋ย อาตมาเรียก
สะพานเส้นก๊วยเตี๋ยกำลังเกิดขึ้น สะพานเส้นก๊วยเตี๋ยนี้ กำลัง เยอะแยะ เลย กำลังสานรุ่มไปหมดละ
ต่างประเทศที่เขาสร้างกันมามากมาย เขาก็มีกันเยอะแล้ว เมืองไทย ก็กำลังเกิดขึ้นในกรุงเทพฯตั้ง ๑๐ ปี ๒๐
ปีก่อนนี้มีสะพานลอยสักสะพานหนึ่งเราก็ตื่นตื่น เดียวนี้ไม่ตื่นตื่นแล้ว จะสร้างขึ้นชั้น จะสานกันก็สาย
เป็นเส้นก๊วยเตี๋ย ไปอีกมากมาย รอดู ต่อไปเถอะ มันไม่มีทางหยุดหรอก เขาก็ถือว่า นั่นเป็นอารยธรรม จะมีลพิษ

จะมีดินเป็นพิษ จะมีอะไร เป็นพิษ ขึ้นมานี้เต็ม จนกระทั่งทุกวันนี้ ในกรุงเทพฯนี้ลมพัดเข้ามานี้ก็หลงทาง เพราะมันไม่มีทางออก มันเจตึก เจอราม เจอโน่น เจอนี้ มันพัดเคยพัด ลมเหนือก็เคยพัดไปทิศทางตามปกติ ที่เป็นลมเหนือ จะพัดไป มันก็จะพัดผ่าน ตามธรรมชาติ อันนั้น อันนี้ ที่มันมีพอสสมควร มันก็ผ่านไป ตามทิศทาง ลมใต้ ลมเหนือ ลมตะวันออก ลมตามฤดูกาล ลมนั่น ลมนี้ ลมอะไรพัด มันก็พัดไป ตามเวลาของมัน ได้สะดวก แต่ทุกวันนี้ ลมเหนือมา พอมาผ่านเมืองมาผ่านกรุง ลมเหนือเป็เลย หลงทิศ หลงทาง ไม่เป็น ลมเหนือ เป็นลมละ อะไรไปหมด

ลมตะวันออกเป็นลมตะวันตก เป็นลมใต้ไป และ ไม่มีทางออกด้วย กลายมาเป็นแก๊สเน่า มาเป็นลมเน่าอยู่ข้างในเมืองนี้ฝนตกลงมา น้ำเคยไหล ไปทิศทางนี้ จะต้องไป สู่ทะเล สู่แม่น้ำอย่างนั้น อย่างนี้ไปได้ แต่ก่อนเดี๋ยวนี้อพเมืองกรุง เมืองเจริญ เกิดขึ้นมา ฝนตกลงมา ที่จะซึ่มลงไปในดินก็ไม่มี ทิศทางจะไหลก็ไม่มี น้ำก็หลงทาง ลมเข้ามา ก็หลงทิศ ดิน น้ำ ลม ไฟ อะไรเปลี่ยนแปลงไปหมด เรียกว่าอะไรไปหมดเลย ธรรมชาติ แปรปรวนไปสิ้น ยิ่งบอกว่า เมืองเจริญ นั้นแหละ จะเป็นเมือง ทำลายธรรมชาติ

จนกระทั่ง แม้แต่ธรรมชาติ ก็ยังต้อง หลงทาง อย่างที่ว่านี้ เรียกว่าเมาเลยละ บ้าเลยละ ธรรมชาติก็บ้า เสื่อมเสียไปหมดเลย การสื่อ แสดงออกของเด็ก ๆ อาตมาเอง อาตมา ไม่รู้ด้วยเลยนะเด็ก ๆ เขาจะเล่น เรื่องอะไร มานั่งดูแล้ว ก็เออ เด็ก ๆ เขาก็มีความรู้สึก นึกคิด อย่างน้อย ที่สุดเด็ก ๆ ที่เขาแสดงเอง เขามีความรู้สึกเอง เขามี ความเข้าใจเอง เขาได้ไป อาตมา มีความหวัง กับเด็ก ๆ เหล่านี้ มีความหวัง กับเด็ก ๆ เหล่านี้ เพราะเด็ก เหล่านี้ แกจะซึ่มซึบ ซึ่มซาบ ศึกษาไป ตามทิศทาง ที่เราแนะนำ แกก็เรียนรู้ แล้วแกก็มา แสดงออก เป็นการแสดงออกที่แกเข้าใจ จะได้มาก ได้น้อยก็แล้วแต่ชีวิตของแก จะยืนยาว ไปอีกกี่สิบปี จนกว่าแกจะตาย แกจะได้รับ ถ้าเผื่อว่า แกยังอยู่ กับหมู่ หรือว่าเข้าใจอะไรที่มันเข้าใจจริง ๆ ว่า ได้รู้ ยิ่งรู้สึกซึ่งเข้าไปในจิตวิญญาณจริงๆแล้ว มันโกหก ตัวเอง ไม่ได้หรอก อะไรมันถูกต้อง อะไร มันดีงาม ยิ่งรู้เข้าไปลึก ๆ จิตใจลึกแล้วมันจะเป็นความจริง เรียกว่า สัจธรรม แล้วสิ่งนั้นจะทำให้ตัวเอง ต้องยืนหยัด อยู่กับสิ่งที่เรียกว่าสัจธรรมนั้น ๆ หรือ ความจริงนั้น ๆ

เพราะฉะนั้น ทุกวันนี้นี้ วิธีการในโลก ก็เอาสิ่งที่ถูกต้องดีงาม มาพูดกันเหมือนกัน แต่มาพูดกัน อย่าง ผิดเพี้ยน แล้วเอาความดีเหล่านั้นมาโฆษณา มาขาย มาแสดงออก แต่ในความลึกไม่มี ไม่ได้เข้าใจ จริง ไม่ได้เกิดรส ของสัจธรรมจริง ไม่มีสัจธรรมนั่นเอง เสร็จแล้วก็กันไปไม่ตรง การแสดงออก ดูสวย ดูโก้ ดูดี ดูถูกได้ ถูกต้องได้ ดูถูกต้อง แต่ส่วนชีวิตจริง และความมุ่งหมายจริงนั้น ไม่มีฤทธิ์ ไม่มีแรง ตรงกันข้าม ยังเป็นโลกก็ยังเป็นการผลาญพาวา ยังเป็นการทำลาย ยังไม่ใช้การรู้สึก ความจริง ยังไม่ใช่ การแก้ไขปรับปรุง ยังไม่ใช้การตื่นตัวอะไร แต่สังคมก็ล้มเหลวไป คนเหล่านั้นนะ ฉลาดหลอก คนยิ่งฉลาดหลอกเท่าไร ยิ่งอยู่ในโลกกันได้ทุกวันนี้ ส่วนคนที่มีความจริงใจนั้น มีจำนวน น้อยลงไป ทุกที่แล้ว เพราะมันใกล้กลั๊กลียูด แล้วคนที่มีความจริงใจ จะแสดงอะไร เขาก็หาว่า นำหมิ่นได้ เขาหาว่าแข็ง เขาหาว่าดื้อด้าน ดึงดัน ทั้ทั้งที่ลึกๆแล้วเป็นความตั้งใจจริงที่จะยืนหยัด ไม่ใช่ดึงดัน จะยืนหยัด เพื่อที่จะปลุกฝัง หรือว่าทำ สิ่งเหล่านี้ให้ ทำสิ่งเหล่านี้อยู่ ให้มันยังอยู่ในสังคม แต่คนเรา ไม่เข้าใจ ความจริงใจ อย่างนั้น มันจะต้องมี มารยา หรือมีมารยาทข้างนอก

จะต้องพูดอย่างโลก ๆ เขาประโลม อย่างโลก ๆ แล้วข้างในนั้นนะ เป็นอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งมันก็ฝัน คนเรานี่ ถ้าเผื่อว่า เรารู้ว่า เราทำอย่างนั้น เหมือนเสแสร้ง ข้างนอก แต่ความจริงใจ เราไม่ต้องการ เราไม่ได้บอกว่า มาชมเชย อย่างนี้ว่าดี แต่ข้างใน เรานะ ไม่เห็นดีอย่างนี้นะ มันก็ค้ำแย้งในตัวเอง มันก็ค้ำแย้งในตัวเอง มันเป็นความ ลำบาก ลำบากใจ เพราะฉะนั้นผู้ที่มีความจริงใจ ต้องแสดงสิ่งจริงออกมา แต่มันก็ทวนกระแสกัน ชัดแย้งกันกับสังคม กลุ่มมாயา กลุ่มมารยาท มารยาทนี่เป็นตัวพ่อแม่ของมารยา มารยาทกับมารยานี้คือตัวเดียวกัน ทุกวันนี้

เต็มไปด้วยมารยาทหรือมารยาทกันอย่างมากมาย แล้วก็เลยไม่มีความจริงใจ ใครยื่นหยัด ยื่นยัน ความจริงใจ หรือว่าความซื่อสัตย์ ความตรงของตัวเองที่จะแสดงอะไรออกที่ตรงก็ไปหมด ถูกค้ำแย้ง ถูกต่อต้าน ผู้ที่เข้าใจจริงแล้ว ก็ยื่นยัน จะถูกต่อต้านอย่างไรก็ไม่มีปัญหาอะไรหรอกนะ

เพราะฉะนั้น ทุกวันนี้ถ้าเผื่อว่า สังคม จะไม่มาเอาจริงเอาจัง ไม่หันทิศ ไม่หันทางมาเพื่อที่จะเอาตัว เข้าหุ้ม เอาชีวิต เข้าพยายาม เข้ามาเป็นอย่างนี้จริง ๆ กันให้มากเราจะแก้ไขอะไรไม่ได้เลยในโลก แก้ไขไม่ได้จริง ๆ บ้านเมือง ทุกแห่งเลยในโลก ที่บอกว่าเมืองเจริญ บ้านเมืองที่ไหนก็แล้วแต่จังหวัด ที่เมืองไทยเรา ก็เรียกจังหวัด เราเรียกว่าเขต ที่อื่นเขาไม่เรียกจังหวัดเท่านั้น เขาจะเรียกเป็นอะไร ก็แล้วแต่ ภาษาอื่น ๆ เขาก็เรียกกันไป เป็นชุมชน หรือกลุ่มชน สังคมชนที่ใหญ่ ถ้าเรียกว่าจังหวัดเจริญ ที่เจริญแล้วละก็ ซึ่ มักจะเป็น ถิ่นที่ธรรมชาติร่อยหรอ แล้วก็กลายเป็นสิ่งที่คนแต่งขึ้น คนสร้างขึ้น คนปรุงขึ้น ความจริงแล้ว คนแต่งขึ้นคนปรุงขึ้นก็คือธรรมชาติ คนเขาประกอบอะไรขึ้นมา ก็คือ ธรรมชาติ คนสร้างขึ้นมา เขาก็เรียก ธรรมชาติด้วย แต่ว่าเราไปเข้าใจธรรมชาติสิ้นเกินไป เข้าใจ ธรรมชาติ แต่ว่ามันเกิดมาจาก ดิน น้ำ ลม ไฟเอง สิ่งที่ไม่สร้าง ถิ่นธรรมชาติ อันนั้นก็จริง อันนั้นเป็นสมดุลธรรมชาติของเขาเกิดขึ้นมา แล้วมันก็จะ หมุนเวียน จัดสรรของมัน จนกระทั่ง มันจะอยู่ส่วนที่เมืองอันไหนมันขัดแย้งกัน มันจะต้องปรับตัวมัน จนกระทั่ง มันคล่องตัว เมื่อมัน คล่องตัว ที่สุดแล้ว มันก็จะอยู่กันอย่างสมดุลแล้ว มันจะอยู่ได้นาน แล้วอยู่อย่างไม่ขัดสี ไม่ทะเลาะ เบาะแว้ง ไม่แย้ง ไม่ค้ำแย้งอะไรกันมันก็จะเย็น มันก็จะอยู่ได้นานด้วย นี่เป็นเรื่องธรรมชาติ ธรรมดา

ที่นี้คนเราก็มาสร้างอะไรขึ้นมาเพื่อจะหาสมดุลเหมือนกัน แต่กิเลสมันไม่รู้ เรียกว่าอวิชชา มันก็เป็น ความต้องการของตัวเอง ต้องเอามาคิดอะไรขึ้นมาเพื่อที่จะจัดสรร สมดุลให้แก่ตัวเอง ตัวเองก็ต้องการ ความสมดุลเหมือนกัน ทุกคนนี่เล็ก ๆ

ต้องการความสมดุล ต้องการความเรียบร้อย ต้องการ ความไม่ร้อน ความไม่ทุกข์ ความไม่ลำบาก ความไม่หนัก ไม่หนาเหมือนกัน แต่เพราะความต้องการ ที่กิเลส มันเสริม ขึ้นมาว่า จะต้องมีความได้เด่น ได้ดัง ได้ใหญ่ ได้โก้ ได้หู ได้มาก ได้มาย ได้เปรียบ

สรุปแล้วก็คือกิเลสเสพให้แก่ตน จะเสพในทางงาม หรือเสพในทางอึดตามานะก็ตาม วันแรก อาตมา ได้เทศน์แล้วเรื่องนี้ ซึ่งอาตมาตั้งชื่อว่า สิ่งที่ร้ายกว่าเอสดี ก็คือกาม กับอึดตามานะเองนี่แหละ มันเป็นโรค ที่มีอยู่ในคน มีอยู่มานานแล้ว เดียวนี้ยิ่งร้ายแรง จัดจ้านมาก ซึ่งอาตมาได้บรรยายไปแล้ว ในวันแรก

จัดจ้านจนกระทั่งฆ่าแกงคนลงไปมากกว่าเอสดีขอยื่นยัน ถ้าคุณมาศึกษาละเอียด ๆ แล้วคุณก็จะเห็นเลยว่า โรคกาม

กับโรคอัตโนมัติมันฆ่าคนมากกว่าเอ็ดส์นับไม่ถ้วนเลย คนเรา ไปกลัวเอ็ดส์ แต่คนเรา ไม่กลัวความ
ไม่กลัวอัตโนมัติซึ่งเป็นโรคร้ายแรง ไม่รักษา ไม่คิด จะรักษาด้วย เพราะมันลวง มันลวงว่า
ได้เสพสมกามเสพสมอัตโนมัติแล้วเป็นสุข ความสุขโลกียะนะ เสพสมกามอันนี้ สมอัตโนมัติอันนี้
อันนี้ได้มาสมใจแล้วก็เสพสมสุขสม แล้วเราก็สุขใจ ได้รูปมาสมใจ สวยสมใจ ได้ไฟเราะสมใจ ได้ลาภสมใจ
ได้ยศสมใจแล้วเราก็สุขนี้ ใ้สุขอันนี้แหละ ทำให้กิเลส หนาขึ้นๆ เรียกว่าปฏุ ปฏุภาษาบาลี แปลว่าหนา ปฏุชน ก็แปลว่า
คนกิเลสหนาขึ้น แล้วมันหลอกคน มานานแสนนานแล้ว คนจะหลงไหล เสพพวกนี้ให้แก่ตัวเอง เสพเข้าไปเมื่อไหร่
ก็หนาขึ้นเมื่อนั้น กิเลสจึงหนาทุกวันนี้ นากจากหนา แล้วก็หยาบ หยาบคาย จัดจ้าน อย่างที่เห็นได้ จนกระทั่ง
ในสังคมต่าง ๆ นานา นี้ แสดงกามกัน เป็นเรื่องธรรมดา สามัญทั้ง ๆ ที่รู้ว่าเป็นเรื่องที่น่าปกปิด
น่าซ่อนเร้นอะไรก็แล้วแต่ก็ไม่แล้วเตี้ยวันนี้ประเจิด ประเจ้อ ยิ่งเข้าใจสังคมที่เขาไม่ได้ศึกษา สังกรรม พวกนี้ ตะวันตกก็ตี
อเมริกาตี หรืออะไรก็ตี เตี้ยวันนี้รับ วัฒนธรรม พวกนั้นมา ที่จริงมันเป็นหายนธรรม ไม่ใช่วัฒนธรรมอะไรหรอก แล้วก็รับมา
จนกระทั่ง กลายเป็น ต้องยอมรับกัน อาตมาคนหนึ่งละ ใครจะหาว่า ขวาทกขบขบยังงัยก็ยอมรับ ใครจะว่า
ขวาทกขบขนาดไหนก็เอา
อาตมาว่า อาตมาเข้าใจสังกรรมพวกนี้ เพราะฉะนั้น ในเรื่องที่เขาเสพสมสุขสม จนกระทั่ง กลายเป็น มอมเมากัน
พยายามที่จะไปประกันดาโฆษณากันเพื่อที่จะให้ยอมรับนะมันเป็นเรื่องธรรมดา ๆ อะไร มันเป็นเรื่องที่ทุกคน
ก็ต้องทำก็ต้องเอากันไปจนกระทั่งกลายเป็นเรื่องที่ทำกันอย่างไม่อาย ไม่เกรงใจ ไม่เกรงกลัวอะไรกัน
จะทำอย่างไรก็ดูสวยงามดูน่าชื่น น่าชม หลงไหลกันไป มันเป็นเรื่อง ที่อาตมาว่า
อาตมาพวกขวาทกขบนี้จะต้องเรียกว่าถ่วงดุลไม่ต้องทะเลาะวิวาทด้วยหรอก แต่ว่า เราจะทำ ที่ตัวเรา
เขาเองไปแต่งสวยแต่งงาม เขาจะไปประเจิดประเจ้ออะไร เราก็พยายาม แต่งอย่างนี้ สบาย จะเห็นได้พวกที่ มาเกะกะ อยู่ในนี้
มาทำงานก็ดี หรือมาชม มาอะไรดี คนที่ได้รับ ความเข้าใจ อย่างนี้ ที่นี้มา แต่งตัว แม้แต่เป็นเด็ก ๆ
ซึ่งก็ต้องแต่งตัวแบบวัยรุ่น เด็กก็ต้องแต่งตัว แบบสวย ๆ แบบเด็ก ๆ วัยรุ่น ก็แต่งตัวสวย ๆ แบบวัยรุ่น
หนุ่มสาวก็แต่งตัวแบบหนุ่มสาว หรือคนแก่ ก็ต้อง แต่งสวย หูหระอะไร แบบคนแก่ หรือคนผู้ใหญ่จะโง่อย่างนี้
มาที่ที่เราจะเห็นได้ว่า เราไม่ถึงอย่างนั้น คนข้างนอกมาก็มีประสม ประสานบ้าง แต่คนที่เขาไม่ติดยึด ในสิ่งเหล่านั้นแล้ว
เขาก็มาอย่างนั้น เราก็ไม่ได้น่าอายอะไร แล้วก็ไม่ได้เดือดร้อนอะไรไม่ยั่วยุ ยั่ววน อะไรกัน
เราก็อนุโลมบ้างจะมาตกแต่งเพื่อจะแสดงออกอะไรต่ออะไรบ้างก็มีสวย มีสี มีสัน มีอะไร เราเข้าใจ สมมุติบ้าง
แต่เราก็ทำขนาดนั้นก็เห็นเห็นน้อยพอสมควรลงทุนลงแรงพอ นี้ขนาดนี้ อาตมา ก็ว่าลงทุน ลงแรง
ไม่ใช่เบาแล้วเครื่องแต่งตัวขนาดนี้ อาตมาก็ว่าไอ้โฮ ทำกันลงทุน ลงแรงกันไป ไม่ใช่บ่อย ๆ แม้แต่หน้าตา สังเกตได้
ที่ที่แปลกแสดงบนเวที หน้าตาก็ไม่ได้แต่งสีสัน แขนด ปากแดงแจ้ อะไร ทั้งผู้หญิง ผู้ชายอะไรแต่งกันกินอย่างไร
ไม่ได้แต่งอย่างนั้น แม้แต่การสัมภาษณ์ การอะไร เขาก็แต่ง ทั้งนั้นแหละ แต่ที่นี้ไม่แต่ง จะเห็นได้ สังเกตได้

หน้าตาก็อะไรอย่างนี้เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ เป็นเจตนา เป็นความถ่วง ถ่วงเพื่อที่จะให้ กลับคืนไปสู่ธรรมชาติที่เป็นธรรมชาติของ
ๆ เดิมของดิน น้ำ ลม ไฟ ของความสมดุล ที่หมุนเวียนได้ดี คืนกลับไปหาธรรมชาติที่มันจะต้อง ไม่ต้องคนมาปรุง
มาแต่งอะไรมากนัก คนไม่ต้องมา สร้างธรรมชาติให้เขามากนัก
เพราะฉะนั้น แม้แต่คนจะมาสร้างธรรมชาติเดิมก็ขอให้สร้างเข้าไปหา สภาพที่มันเป็น เหมือนอย่าง ธรรมชาติเดิม
ถ้าสร้างมาไม่เหมือนธรรมชาติเดิม อย่างที่สร้างมาเป็นอย่างที่ว่าซีกซ้ายนี้มากมายนี้ มันก็หมดนะ หหมดจริงๆ
อะไรๆมันก็ไม่เหลือหรอก กรุงเทพฯนี่ อาตมาเคยพูดมานานแล้วว่า เป็นเมืองนรก กรุงเทพฯ ที่จริงควรจะเรียกว่ากรุงผี
ไม่ใช่กรุงเทวดา กรุงเทพฯนี่แปลว่าเทวดา ควรจะเรียกว่า กรุงผี เพราะว่า เป็นเมืองที่เลวร้ายที่สุดในเรื่องธรรมชาติ
เพราะเป็นธรรมชาติที่สร้าง บอกแล้วว่า คนสร้างนี่ จะเป็นธรรมชาติ สร้างขึ้นมาจนกระทั่งดิน น้ำ ลม ไฟ บอกแล้วว่า
ลมเข้ามา ก็หลงทาง ฝนตกลงมา หรือน้ำไหลเข้ามา หลงทิศ ไปไหนไม่รอด ทำไม่ไม่ออกเลยอะไรอย่างนี้เป็นต้น
แล้วมันก็จะด้วย มาอยู่ในนี้ แล้วมัน ก็เน่าก็เสีย มันไม่ได้สัดส่วนของมันหรอก มันมากกระทบอันนั้น อันนี้ ก็ถูกสงเคราะห์ไป
อะไรต่ออะไรไป ปนเข้ากับแก๊สต่างๆ ที่นี้เยอะเยอะเลย อะไรต่ออะไรบ้าง ก็ไม่รู้ละ
แม้แต่แก๊สพิษ คาร์บอนมอนนอกไซด์ ของรถต่างๆ พวกนี้ก็ยามแยแล้ว สงเคราะห์เข้ากับ อากาศ ลม ลมเหนือ ลมใต้อะไร
พัดผ่านมาดี ๆ ำได้รับ พวกธาตุพวกนี้ แก๊สพวกนี้ เข้าไปสังเคราะห์ ด้วย มันเสียไปหมด เลวไปหมด ออกได้บ้าง ไม่ได้บ้าง
เสียทั้งทิศทาง เสียทั้งสภาพ น้ำก็ดี ดินก็ดี ลมก็ดีไฟก็ดีอะไรต่าง ๆ นานา อะไร ๆ เป็นคอนกรีตไปหมด น้ำมันลงมาไหล
กรุงเทพฯฯ นี้ไม่ต้อง เป็นห่วงหรอกว่า ทำไมน้ำท่วม ก็มีแต่คอนกรีต ไปหมด ราวคองกรีตบ้าง ราวคองกรีตบ้าง อะไรต่ออะไรบ้าง
ต่างๆ นานา สารพัดน้ำตกลงมา มันซึมลงไปได้ ที่ไหน นอกจากจะหลงทางแล้ว ก็ยังไม่มีที่ซึม ไม่มีที่ไป มันท่วมแน่ ๆ
แก๊ซไม่ตกหรอก แก๊ซน้ำท่วมก็ไม่ตก แก๊ซมลพิษ ก็ไม่สำเร็จ กรุงเทพฯฯนี้ ไม่สำเร็จ นอกจากจะมา
ตัดแบ่งซอยจังหวัดนี่ออกให้เล็ก ๆ ลง แล้วก็บริหารกัน รับผิดชอบ แต่ละหน่วย ๆ ให้สำคัญเข้า ให้แคบเข้า
แล้วก็ต้องปรับเข้าไปหา ธรรมชาติ ที่แท้จริง ๆ ทำลายสิ่งที่มีมันไม่ใช่ธรรมชาตินี้ ให้ลงไปบ้าง
แต่เดี๋ยวนี้ไม่ใช่ทำลายธรรมชาติลงไปนะ มีแต่สร้างอะไร ที่ไม่ใช่ธรรมชาติ ขึ้นมาครอบ ลงไปใน กรุงเทพฯฯ
อีกแล้วมันจะไปหยุดยั้งอะไร มันหยุด อยู่ที่ไหน ดูไปที่ไหน ก็ไอ้โฮ เดียวนี้ตีกันมันจะ ๕๐ ชั้น ๑๐๐ ชั้น แข่งกันขึ้นมาหมด
ไม่หยุดยั้ง อาตมา ขอยืนยันว่า อย่างไรก็ไม่หยุดยั้ง และแม้แต่คน ที่อยู่ในเมือง กรุงเทพฯฯนี้ เขาหลงเงิน หลงทอง หลงอะไร
ต่ออะไร กันอีกมากมาย แย่งชิงแล้ว ก็เสพ รับมลพิษเข้ามาในชีวิตนี้ แม้แต่หายใจเข้าทุกวัน ๆ นี้ก็มีอนุสง อาหาร
การกินอะไรต่างๆ เขาก็เอามา จากข้างนอก เขาเอามาจากชนบท เขาเอามาจากจังหวัดอื่น ๆ ในกรุงเทพฯฯเอง ไม่มีที่จะปลูก
อะไรหรอก สวนไร อะไร ไม่ค่อยมีหรอก ไม่ได้กินหรอก อย่างที่ใหม่ เขาร้องนะ เพลงชีวิตในตึก อะไรๆ ก็เอามาไว้ในตึก
ต้นไม้ก็เอาใส่กระถางเอามาไว้ในตึก ปลา ก็เอามาใส่ตู้ เอาไว้ในตึก อะไรๆ ก็จับเอามา ไว้ในตึก นกก็ทำกรงขังไว้ในตึก
ชีวิตตึก ๆ มันไม่มีแล้ว มันก็มีแต่ตัวอย่าง ตัวอย่าง นกก็เอาใส่กรงไว้ ต้นไม้ก็เอาใส่กระถางเอาไว้ ปลา ก็เอามาใส่ตู้เอาไว้
มันมีแต่ตัวอย่าง เท่านั้นแหละ มันไม่มีหรอก มันขาดแคลน แล้วมันก็หลงไหลกัน เอามาหลอกหลอกกัน คำขายกัน

แล้วก็เอามาไว้ ประเดี๋ยวมันก็ตาย มันก็ไม่เป็นไปตามธรรมชาติของมัน ทรมานทรมาน ทุกสิ่งทุกอย่าง อาตมาพูด
อีกก็ชั่วโมง มันก็ไม่หมด เรื่องที่จะพูดถึงเรื่องที่มีมนโหมม มันเสื่อมมันเสียหายอะไรพวกนี้นะ
เพราะฉะนั้น ถ้าเราไม่มารู้สึกแล้วก็มาเรียนธรรมะให้มันจริงจัง จนกระทั่งเกิดญาณปัญญา รู้ความจริงว่า เกิดมาเป็นชีวิตนี้
จะเกิดมาทำไม เกิดมาเพื่ออะไร อาตมาเอง อาตมาเคยตอบคำถามนี้ มานานแล้ว เกิดมาทำไม ท่านพุทธทาส ท่านก็ตอบ
เกิดมาหาสิ่งดีให้แกชีวิต อาตมาไม่ได้ตอบ อย่างนั้นนะ แต่อาตมานี้ เกิดมาทำไม เกิดมาทำงาน และคำว่าทำงานนี้
ก็ต้องเรียนรู้งานด้วยว่า งานมีงานดี กับงานไม่ดี งานดีคืองานที่ไม่ ถ้าดีแล้วก็ต้องทำงานที่ไม่ต้องได้เงินเลย ยิ่งทำงาน
ได้เงินมาก ๆ ยิ่งเร็วมมาก ทำงาน ที่ได้เงินมาก ๆ ยิ่งเร็วมมาก ฟังแล้วพวกคุณอาจบอกว่า อาตมานี้ เป็นคนอะไร เป็นคน
NEGATIVE เป็นคนที่ตลก ทวนกระแสอะไรไม่เข้าเรื่อง บ้าๆ บอๆ มาพูดโก้ๆ เก๋ๆ มาพูดรวนๆ ไม่ใช่
อาตมาขอยืนยันว่าไม่ใช่ ขอยืนยันว่า อาตมาพูดความจริง มาศึกษากันดีๆเถอะ เอ้าตอนนี้ก็มีคนเขียน คำถาม แวะชนิดหนึ่ง
อาตมาจะพูด แล้วก็ตอบคำถาม จะพูดไปถึงสัก ๔ โมง ๔.๑๕ ราวๆนั้น ๔.๑๕ หรือ ๔ โมง ๒๐ แล้วก็ตอบคำถาม
ไปจนถึงห้าโมง เพราะฉะนั้น ผู้ใดจะมีปัญหาอะไร อยากรจะถาม เชิญ เขียนคำถามขึ้นมา หลายแผ่นแล้ว ส่งขึ้นมา
ยกมือก็ได้ จะมีคนที่ดูว่าคำถามเขาอยู่ที่ไหน แล้วเขาจะไปเก็บ คำถามนั้น หรือถือขึ้นมาเองก็ได้ เอาขึ้นมาเขียนๆ
พวกนี้เจ้าหน้าที่จะเอาขึ้นมาให้

ถ้าเผื่อว่าเราไม่ศึกษาว่าเราเกิดมาทำงานนี้ ทำงานที่เป็นงานที่ดี เป็นงานดีก็ต้อง เข้าใจเศรษฐศาสตร์ ของสังคม
นอกจากเข้าใจเศรษฐศาสตร์ หรือเข้าใจ DEMAND หรือว่าเข้าใจอุปสงค์ของสังคมแล้ว แล้วเรา ก็ต้องสร้าง
อย่างมีสมรรถภาพด้วย สร้างอย่างมีฝีมือ มีความสามารถ สร้างแล้วก็พยายาม ที่จะจ่าย แจกออกไปอย่างระบบบุญนิยม
แจกจ่ายออกไปอย่างราคาถูกหรือฟรีได้ก็เก่งที่สุด อาตมา ไม่อธิบายช้าวันนี้ เพราะว่า อาตมาได้อธิบายไว้
ตั้งแต่วันก่อนแล้ว ซึ่งที่จริงก็อธิบายคร่าวๆนะ อาตมาต้องอธิบายเรื่องนี้ แล้วพวกเรา ก็อธิบาย จนกระทั่งแพ้ออก เพื่อแจ้อ
พูดอย่างนี้ มันเป็นไปได้ ก็อาจคิดอย่างนั้น ก็ไม่เป็นไร อาตมา ห้ามความคิดไม่ได้หรอก แต่ว่าก็ต้องยอมจำนนว่า
มันจะต้องเห็น เป็นอย่างนั้นเสียก่อน แต่ว่า ความจริง มันเป็นไปได้ด้วยหลักการ ทุกวันนี้เราก็กินกันขึ้นมา จนมีคน กลุ่มหนึ่ง
กลุ่มพวกชาวบุญนิยม หรือว่า พวกชาวอโศกนี่ พยายามเป็นกันอยู่ทั่วไป อยู่ในแหล่งต่างๆ อยู่ในจังหวัดต่างๆ
ที่แต่ละจังหวัด ก็มีกลุ่มหมู่โตขึ้น แล้วก็มีการมีพฤติกรรม มีกิจการ มีกิจกรรม มีพิธีกรรมอะไรขึ้นมา เป็นบทบาท
ของสังคม ก็กระทำ ก็กระทำก็อย่างที่ อาจารย์ชวัญดิน ได้พูดไป แล้วว่า เราทำที่ตัวเราเองก่อน แก๊ไขที่ ตัวเราเองก่อน
ทำตัวเองให้รู้สึกว่าเป็นสุข ไม่ใช่รู้สึกเท่านั้น เห็นจริงด้วยว่าเราเป็นสุข

การที่เราไม่โลภ โม โทสัน ไม่เอาเปรียบ ไม่เอารัด ไม่เอาของใคร แต่เราเป็นผู้ที่ให้ เป็นผู้สร้างสรร เป็นผู้ที่ได้ให้
เป็นความสุข ถ้าจะเอาเป็นกิเลส อุปกิเลสก็ได้ เป็นความนำภาคภูมิใจ เรายังมี สมรรถภาพ ยิ่งมีความรู้ มีความสามารถ
แล้วก็ได้สร้างสรร แต่ละวัน แต่ละเวลา สร้างสรรให้แก่ผู้อื่น ผู้อื่นได้รับ ประโยชน์ไปจากเราไปจริงๆ เราไม่เอาไปขาย
ขายคืนมา สร้างอะไรเสร็จแล้ว มีผลผลิต มีสินค้า ก็เอาไปขาย หรือแม้แต่จ่ายแรงงาน มีความรู้บ้าง มีแรงงานบ้างจ่ายไป

ทำออกไปแล้ว เราก็แลกเอา ค่าแรงงาน เอาค่าความรู้คืนมาหมด ค่าแรงงานที่จริงมันไม่ค่อยแพงเท่าไรหรอก ของคนนะ
แต่ก็ไปตั้ง ค่าแรงงาน ของตัวเองว่ามันสำคัญ มันดี ดีก็ดีแหละตามสัจจะ มันก็ควร จะราคาสูงขึ้น ถ้าคนไหนทำดี
ทำได้มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพที่ดีๆ ราคา มันก็ควรสูงขึ้นก็จริง แต่เราก็ ไปเอาคืนมา หมดดีไม่ดี ไปตั้งราคา อย่างข้อยลด
เอาเกินค่าจริง เอาเกินราคาจริง ราคาของผลผลิต ราคาของสินค้าของเราคืนมาหมด เกินจน ท่วมท้น ตั้งกันด้วยวิธีเอา
เปรียบเอารัดกันด้วยวิธีเชิงกล ที่คนเราใช้ความเฉลียวฉลาด เป็นอัตราในสังคม ที่เป็นอัตราได้เปรียบ เช่นว่าในธุรกิจ
ในธุรกิจหลายๆ อย่างที่เจ้าของบริษัทเป็นเจ้าของเอง เป็นตัวประธาน บริษัทเอง เป็นตัวประธานกิจการเอง ก็ตั้ง เงินเดือน
ให้แก่ตัวเองอย่างข้อยลด อย่างได้เปรียบคนอื่น จนคำนวณ ดีๆ เกอะจะเห็นได้ ไร่เรียง ลงมา กับคนระดับล่างลงมา
แล้วจะเป็นว่าเป็นอัตราที่ได้เปรียบ สูงมาก แม้แต่ในรัฐบาล แม้แต่ในคณะ ข้าราชการบริหารอะไรก็ตามแต่
จะเห็นอัตรารายได้ ของคนที่ตั้งค่า ให้แก่ตัวเองนี่ เป็นอัตรา ที่ตั้ง เอาเปรียบ เอารัดขับซ้อนขึ้นไปทุกที่
ต่อรองกันอย่างไรก็ได้เพราะว่า ผู้อำนาจ ของผู้ที่มีอำนาจ ในสังคม
ผู้ที่พยายามที่จะยึดครองอำนาจแล้วก็ใช้อำนาจเหล่านั้น ตั้งอัตราอันข้อยลด ให้แก่ตนเอง เพื่อตนเอง เพื่อพรรคพวกตนเอง
เพื่อกลุ่มตนเอง เพื่อครอบครัว เพื่อคนของเรา เขาก็ทำกันไว้ ปลูกฝังกันไว้ จนกระทั่งไม่มีทางลด มีแต่ทางเพิ่ม
อัตรากារเอาเปรียบ ก็มีแต่เอาเปรียบ หนักหนา ไปเรื่อยๆ ชีวิตอย่างนี้เป็นชีวิตที่เดือดร้อน เป็นความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง
เรียกว่า มิฉฉาทิฐิ
เพราะฉะนั้น สังคมที่มีความเข้าใจความมิฉฉาทิฐิอย่างนี้เนี่ย มันไปไม่รอด ไปก็มีแต่ทุกข์ มีแต่ทำลาย เพราะฉะนั้น
ถ้าไม่ไปศึกษาสังขธรรม ให้มันเป็นสัมมาทิฐิ แล้วก็เข้าใจดีๆ จนกระทั่ง มาฝึกฝน อบรมตัวเอง ลด ละ
กิเลสตัณหาอุปาทานออกไปได้จริงๆ ถ้าไม่มาทำจริงๆนะ มันไม่เข้าถึงหรอก ถ้ามาทำจริงๆ เข้าถึงแล้ว มันจะเป็นคนที่มีบุญ
เป็นคนที่มีคุณค่าอยู่ในสังคม ศาสนาพุทธ ไม่ใช่ศาสนา ที่ไปนั่งหลับหูหลับตา แล้วก็หนีผู้คนไป โดยไม่รู้จักสังขม
ไม่รู้จักสมมุติสัจจะ ไม่รู้จัก ปรมัตถ์สัจจะ ศาสนาพุทธ เรียนรู้ทั้งสมมุติสัจจะที่สังคมอยู่ร่วมกันด้วยสมมุติก็ตาม
ปรมัตถ์สัจจะคือ ค่าของกิเลส และจิตวิญญาณ ที่เราจะต้องมาเรียนรู้ ปรมัตถ์สัจจะนั้นๆ เป็นสัจจะที่ลึกซึ้ง แล้วเราจะลด
ละกิเลสออก จิตวิญญาณ ถึงจะมีกำลัง แล้วจิตวิญญาณ จะเป็นจิตวิญญาณ ที่ไม่เห็นแก่ตัว ลดโลก โกรธ หลง
ลงไปได้จริงๆ แล้วจะเป็น คนจริงที่อยู่ในสังคม รู้จักสมมุติเขา อนุโลม ปฏิโลม สร้างสรร เกื้อกูล อยู่กับสังคมเข้า เป็นผู้
รับใช้โลก รับใช้สังคม หรืออนุเคราะห์โลกอยู่ ภาษาบาลีท่านเรียกว่า โลกานุกัมปายะ
เรื่องสังขธรรม ที่อาตมากล่าวถึงมานี้ ถ้าเชื่อว่า ไม่มาศึกษา ไม่มาอบรม ไม่มาฝึกฝนจริงๆ เกิดมา ซาติหนึ่งๆ
เราจะไม่ได้ทำงาน หรือไม่ได้มีกายกรรม วชิกรรม มโนกรรมที่เป็นบุญ ที่เป็นคุณค่า เกิดมาชาติ เราจะมี แต่หนึ่ง มีแต่บาป
มีแต่อกุศลติดตัวไป นั่นเป็นทรัพย์ ศาสนาพุทธนี้มีสังขารวัฏฏ มีการเวียนตายเวียนเกิด แล้วก็มีการเวียนเกิด มีบาป มีบุญ
จะรับบาป รับบุญ จะต้องเกิดมารับมรดก เรียกว่า กรรมทายาท เป็นทายาท ของกรรม ของเรา เราสร้างกรรม
หรือว่าเราทำกรรมชั่ว กรรมคืออะไร เรามีกายกรรม วชิกรรม มโนกรรม ที่เป็นกุศลแท้ เราก็ได้เป็นของเรา มีกุศล

อกุศลก็เป็นบาป เป็นของเรา ลบล้างไม่ได้ ไม่มีใครลบล้าง โทกไม่ได้ ทำต่อหน้า ต่อหลัง ในที่ลับในที่แจ้ง เราทำ ลงไปจริง เป็นของเราจริง ทั้งหมด อันนั้นเป็นทรัพย์แท้ เป็นทรัพย์จริงๆ ที่จะไปกับชีวิตของเรา จนกว่าจะปรินิพพาน ถ้ายังไม่ปรินิพพาน トラบใด เราก็ต้องได้อาศัย เรียกว่ากัมมปฏิสรโณ จะได้อาศัย กรรมของเรา วิบากของเรา ที่เป็นชั่ว เป็นดี นั้นแหละ แล้วมันจะออกฤทธิ์ไปเรื่อยๆ ถ้าเราทำกรรม แล้วเราก็ได้อาศัยสบายหน่อย เพราะว่าเป็นกุศล ได้อาศัยกุศลก็สบายหน่อย แต่ถ้าเราทำบาปมากๆ ทำชั่วมากๆ อกุศลมากๆ อกุศลก็จะออกฤทธิ์ เราก็ได้อาศัย อกุศลเป็นความทุกข์ร้อน เดือดร้อน ลำบาก ลำบ่น อย่างที่เป็นๆ กันอยู่นี้แหละ อย่างคนที่มิวิบาก ต่างๆ นานา เราไม่ได้ไปหามาหรอก เป็นของๆ เราเอง แต่ไม่ได้หมายความว่า คนเราเกิดมา ตามวิบาก แล้วก็ต้องจำนน ศาสนาพุทธ ไม่ได้สอน ให้จำนน เราพยายามสร้างดีขึ้นมาจริงๆ แล้วมัน จะเข้าไปสังเคราะห์ แล้วก็ออกฤทธิ์ โดยจริง แก้ได้ กรรมวิบาก แก้ได้ เปลี่ยนแปลงได้ เปลี่ยนแปลง ให้เป็นกุศล จะเกิดอีก จะเกิดเวียน อีกรุ่นชาติ สังสมกุศลไปจริง เราจะได้จริง อาตมายกตัวอย่างง่ายๆ ให้ฟังกันบ่อย ตัวอย่างนี้เช่นว่าเราเองเราไปทุจริต เราไปคอร์รัปชั่น ไปทำการ คอร์รัปชั่น ก็เป็นกรรมชนิดหนึ่ง หรือไปปล้น ไปจี้ นี้ เป็นกรรมชนิดหนึ่ง เป็นกรรม เป็นบาป เป็นความผิด เป็นความชั่ว เป็นทุจริต เป็นอกุศล ทำแล้วเราก็ได้เงิน ไปปล้น ไปจี้ ได้เงิน คอร์รัปชั่นมา ก็ได้เงิน แต่คุณได้เงิน นั้นนะ การที่ได้เงินไม่ใช่ความดี คุณผิดทุกวันนั้น คนทำชั่ว ทำไม่ได้ดี เขาไป คอร์รัปชั่น เขาก็ได้อยู่สุขสบาย มีเงิน มีทองใช้ อยู่กันอย่างแถม มีอยู่มีกิน มีอะไรก็แล้วแต่ มีอำนาจด้วย แล้วก็ไปเห็นว่าอันนั้นนะ เขาได้ดี ไม่จริง เขาได้เงิน เขาได้อำนาจ ยิ่งใช้อำนาจบาตรใหญ่ ยิ่งใช้อำนาจ ไม่เข้าเรื่องด้วยก็เป็นเรื่องของเขา เขาจะได้ก็ได้ไปเถอะ ได้เงิน มีเงินใช้มาก แต่เขาพร้อมกัน กับการปล้นจี้ หรือกับการคอร์รัปชั่น นั้นเขา ได้กรรมด้วยนะ กรรมชั่วไปประกอบกับ ทุจริตกรรม เขาได้เงิน และก็ได้กรรมชั่วด้วย กรรมชั่วเป็นของจริง เขาได้อันนั้น เขาได้เงิน เงินนั้น ไม่ใช่ของเที่ยงแท้ ไม่ใช่ของจริงของจ้องอะไรหรอก คุณได้ คุณจะใช้สอย คุณจะใช้ดี ไปเป็นส่วนดีบ้าง ถ้าใช้เงินไม่ดี ก็ยิ่งพาชั่วใหญ่เลย เงินนี้มันพาคนแล้ว ตกนรกซ้ำซ้อน ตกนรก ยกกำลัง สร้างบาปซ้ำซ้อน เพราะมี เงินกันมาก แล้วสร้างบาปซ้ำซ้อนได้เยอะมากเลย เงินนี้เป็นอุปกรณ์ ทำให้คนชั่ว ได้มากมายเลย เงินนี้ ถ้าไม่เรียนสังกรรม แล้วได้เงินมา จะใช้เงินเป็นกุศลได้ยากมาก ส่วนมาก จะใช้เงินเป็นอกุศล อย่างน้อย ก็ไปซื้อ อ้ายกิเลสมาบำเรอตน มันก็ชั่วแล้วนะ ซื้ออะไร หรือว่าจ่ายอะไร ได้กิเลสมา อยากได้ ของสวยของงาม แล้วก็ไปซื้อของสวยของงามมาบำเรอตน ได้กิเลส มาเรียน ธรรมะดีๆ อย่างนี้ชั่ว กิเลสหนาขึ้นนะ ไม่ใช่ความดีหรอก กิเลสหนาขึ้น คือความชั่ว อย่างนี้เป็นต้น อย่างน้อยที่สุด ก็อย่างนี้นะ เพราะฉะนั้น จะใช้เงินเพื่อให้เกิดประโยชน์ ให้เกิดบุญนี้ได้ยากมาก ถ้าไม่ได้มาศึกษาสังกรรม อาตมา ไม่ต้องอธิบายว่า ใช้เงินไปในทางเลวนะ ใช้เงินแล้วจะได้บาปหนักกว่านี้นะ แค้นคุณก็คงพอเข้าใจ หรือแม้แต่อาตมา ยกอีกตัวอย่างหนึ่ง มีเงินเสร็จแล้วคุณก็เอาเงินไปทำทาน ดูเหมือนบุญนะ ทำทาน แต่การทำทานนั้น คุณไม่รู้เลยว่า ทานนั้นนะ คุณจะทานกับใคร ถ้าไปทานกับคนที่ไม่สมควรจะทาน ให้เงินเขาไปแล้ว เขาก็ไม่ได้ไปทำอะไรที่เป็นประโยชน์คุณค่า ไม่เสียสละ ไม่สร้างสรรอะไรต่อหรือ ออกไปบำเรอตน ไปทานกับพระก็ตาม พระก็เอาเงินนั้นไปบำเรอตน

ไม่ได้ไปสร้างสรรอะไรหรอก อาจไป สร้างเวียง สร้างวังให้ตัวเอง หูหราชด้วยนะ ดูเขื่อง ดูหุหราชของตัวเองด้วย
สร้างแล้วก็ได้เกียรติ ได้ยศ ได้แม่แต่ตำแหน่งเป็นพระครู เป็นเจ้าคุณ เป็นอะไรไปแน่ ตัวเองได้นะ
คุณไปทำบุญกับอย่างนั้นนะ มันไม่ได้บุญหรอก มันเสริมให้เป็นโลกียะ ยิ่งตกเข้าไปใหญ่ ยิ่งบาปไปใหญ่ ถ้าไปทำกับสิ่งสูง
บาปก็ยิ่งซ้อน ค่าของบาป ค่าของบุญ ราคาของบาป ราคาของบุญนี้ ต้องมาเรียนดี ๆ อาตมาไม่มีเวลา จะสาธยาย
รายละเอียด พวกนี้อีกมากมาย เพราะฉะนั้น จะต้องมาศึกษาธรรม ไม่ใช่เรื่องสั้น ไม่ใช่เรื่องสั้นๆ ยังมีเรื่อง
ที่ละเอียดลอลอเยอะ ที่เราจะรู้จักความดี เพราะฉะนั้น คนเราจะทำดี ดังกล่าว แล้วนี่ จึงไม่ใช่เรื่องง่ายๆ เพราะฉะนั้น
คนเราทำงานกายกรรม วชิกรรม มโนกรรม นี่คือการกระทำ การงาน อันนั้นกรรม แปลว่า การกระทำ หรือแปลว่างาน
คนเราเกิดมาทำกรรม กรรมที่เรียกว่า การงาน หรือการกระทำ แล้วมัน จะเป็นกุศล หรืออกุศล ต้องมาศึกษาเป็นขั้นๆ ไป
แล้วเราจะทำ ตามฐานะ ของเรา หลายคน อยากจะทำดี สูงๆทีเดียว ทำไม่ได้หรอก มันจะต้องทำตามฐานะ ตามขั้นๆ
แล้วอีกอันหนึ่งที่อาตมาตอบว่าเกิดมาทำไม ตอบ เกิดมาเพื่อตาย เกิดมาเพื่อตาย เสร็จแล้ว คนเรา ก็ไปตาย
ในช่วงตั้งแต่เกิด จนกระทั่งตาย สร้างหนี้ สร้างบาป สร้างเวรมา คนเราเกิดมา พระพุทธเจ้า ตรัสไว้ ยืนยันเลย
คนเราเกิดมาเป็นมนุษย์ก็ดี เป็นเทวดาก็ดี ตายจากชาตินั้นแล้ว จะได้เวียนกลับ มาเกิด เป็นมนุษย์อีก
หรือมาเป็นเทวดาอีกนั้น น้อยหาน้อยนัก ส่วนมากตกนรก และตกกันอีกนานด้วย นี่ใครไป โลกโมโหสัน กอบโกยมามาก ๆ
แล้ว อาตมาสงสาร สงสารนักธุรกิจก็ดี แม่แต่นักการเมืองก็ดี ที่ได้ทำชั่ว ทำโกง ทำอะไรทุกวันนี้ โลกโมโหสันนี่นะ
หรือนักการค้าขายนี้ คำขายนี้ยากมาก ทุกวันนี้ เป็นทุนนิยมนี้ อาตมา ตราหน้าได้เลย ได้หนี้ ได้บาปทั้งนั้นแหละ
คนร่ำรวยนี่นะ ที่ร่ำรวยทุกวันนี้เนี่ย ตราหน้าได้เลย ตกนรก ไปอีกนาน ไปเป็นควาย เป็นวัว ให้เขาไถนาใช้หนี้
ใช้สินอีกนานมาก พ่อค้า แม่ขายนักธุรกิจต่าง ๆ พวกนี้ คือหาทางเอาเปรียบเขามากมาย อาตมาพูดอย่างนี้คุณไปคิดดูดี ๆ
เกิด ยิ่งมาศึกษา ทฤษฎีกำไร ขาดทุน ของอารยชนแล้ว คุณจะรู้ว่า คุณมีนรก หานรกให้แก่ตัวเองจริงๆ นักธุรกิจนี้
อาตมาเห็นอยู่หัดๆ นี้ ตายจากชาตินี้ ไม่ได้เกิดมาใช้ชาติพวกนี้อีกหรอก ไปใช้หนี้ในนรก ไปเป็นเดรัจฉาน
ไปเป็นอะไรต่ออะไร อีกนานชาติมาก กว่าจะได้เวียนกลับขึ้นมาใช้หนี้ จนเวียนมา เป็นคนได้อีก
พระพุทธเจ้าตรัสไว้อย่างนั้นจริงๆ ตายจากมนุษย์ ตายจากเทวดาแล้ว จะได้กลับมา เป็นมนุษย์อีก หรือมาเป็นเทวดาอีกนั้น
น้อยกว่าน้อยนัก ตกนรก เป็นส่วนใหญ่ เป็นอันมาก
อาตมาคงไม่มีเวลาที่จะสาธยาย ในเรื่องของความเกิด ความเวียนวน หรือธรรมชาติของมนุษย์เรา จะเรียกว่า
ธรรมชาติเพื่อชีวิตนี้ ก็จะต้องถามต่อไปอีกว่า ธรรมชาติเพื่อชีวิตที่เป็นบุญ หรือธรรมชาติ เพื่อชีวิตที่เจริญ
ธรรมชาติเพื่อชีวิตที่ดีเราจะมีธรรมชาติ หรือเราจะมีชีวิตเพื่อทำธรรมชาติ เพื่อสร้าง ธรรมชาติ เพื่อเกื้อกูลธรรมชาติ
เพื่อที่จะช่วยเหลือ เหมือนอย่างกับที่ เรียกว่าวิวิว เมื่อกี้ที่ จะผ่าน ไปก่อน ไม่กี่ชั่วโมง ไม่กี่ชั่วโมงมานี้ ที่เด็กเขามาเล่าเรื่อง
สัญญาเฮือกสุดท้าย ดิน น้ำ เทพเจ้า ดิน น้ำ ลม ไฟ ขึ้นมา มาแสดงออก คือเป็นศิลปะการสื่อให้พวกเรา ได้รู้ว่าวรรณกรรม
หรือว่า ใล่สิ่งที่เป็นศิลปะ ทางนี้ ที่สื่อออกไปให้เราได้รู้ จะเป็นศิลปะ ศิลปะอะไรก็แล้วแต่ เพื่อที่จะให้เราได้รู้ลึกกว่า ความจริง

มันเป็นอย่างนี้ ดิน น้ำ ลม ไฟนี่ เป็นธรรมชาติที่เสีย จนกระทั่งตัวเองเหมือนทุกทรมาน ขนาดนั้น แล้วจริง ๆ แต่ว่า ดิน น้ำ ลม

ไฟ ไม่ได้มี ชีวิต ซึ่ว เหมือนคน เหมือนสัตว์ เหมือนสัตว์วิญญูณ จะต้องมาร่ำร้อง แต่ความจริง ถ้าจะร่ำร้อง

อาตมาว่าร่ำร้องยิ่งกว่า การแสดงออกกว่าเมื่อก็อีก มันเลวร้ายลงไปมากแล้ว

เพราะฉะนั้น ถ้าเผื่อว่าเราเกิดไม่สำนึกกันนะ ไม่พยายามที่จะต้องเข้ามารู้สึกกันให้จริง ๆ แล้วไปไม่รอด เพราะฉะนั้น

ถ้าใครสำนึกแล้วรู้ตัว เขาเออะ นำพาชีวิตเข้ามาสู่ในทิศทางที่เป็นสุขสบาย ทิศทางที่จะ เกื้อกูลโลกด้วย ตนเองก็สบาย
ตนเองก็มีบุญ ตนเองก็ได้สร้างบุญ และตนเองก็ได้เกื้อกูลโลก ได้ช่วยเหลือ สังคมโลก เกิดมาชาติหนึ่งก็ได้เจริญ ใครไม่ได้

เราได้อะไร เราจะได้ เราจะได้ อย่างพวกเขา นี่นะ อย่างอาตมา นี้จะหาว่าอวดตัวอวดตนอะไร

อาตมาทุกวันนี้ไม่ต้องรับรายได้ วันหนึ่ง บาทหนึ่ง ให้แก่ตัวเอง ก็ไม่ต้องรับ จากใครมา ไม่ต้องรับมา

ไม่ต้องมีรายได้แลกเปลี่ยนมา ถ้าเราได้อะไรได้ แลกเปลี่ยนมานี้ ค่าจะลดลง ทฤษฎีกำไร ขาดทุนของอารยชน

อย่างที่อาตมา ก็อธิบายไป ซ้ำซากแล้ว ไปหลายทีแล้ว ค่าจะลดลง จนไม่เหลือค่า จนกระทั่งเป็นหนี้ เป็นบาป เพราะฉะนั้น

เมื่อเราไม่รับค่า นี่นะ สบายใจ เรามีสมรรถภาพ เรามีความสามารถ เรามีความรู้ อะไร เราก็สร้างสรรค์ ไปเกิด อะไรที่เป็น
DEMAND ของสังคม เป็นอุปสงค์ ของสังคม เราก็พยายามสร้างขึ้นมามีอะไรที่ควรจะมี SUPPLY ได้แล้ว หยุดอุปทาน SUPPLY

ที่เขาแปล เป็นภาษาวិชาการนะว่า อุปทาน อาตมาก็เรียก ตามเขา นะนะ ฟังๆ ก็ไม่ค่อยจะรู้เรื่อง เท่าไหร่ เหมือนกัน

อาตมาก็ว่าเออ มันน่าจะคิดภาษาที่เป็นไทย ๆ ที่แปล DEMAND, SUPPLY นี่ออกมาบ้าง เขาแปล DEMAND ว่า อุปสงค์ แปล

SUPPLY ว่า อุปทาน อาตมาว่า มันไม่ค่อย เข้าใจนะ คน ทั้งๆ ที่อาตมาก็ใช้ มานานแล้ว แต่ก็ยังไม่ค่อยซาบซึ้งเลย มันตื้อๆ

อย่างไรไม่รู้ มันน่าจะแปลเป็นภาษาที่ คนเข้าใจง่ายกว่านี้ ฟังแล้ว ก็เลยพูดเป็น DEMAND, SUPPLY ยังรู้สึก ว่า เข้าใจกว่า

ยังรู้สึก ว่าเออ ยังเข้าท่า ไปพูดอุปสงค์ อุปทาน อะไรนี่ ไม่รู้แหล่ ใครบัญญัติ เขาละ เขาบัญญัติมา ให้เรียก ก็เรียกแล้วละ

ก็ขอบคุณ แต่ว่ามันก็ยังใช้ไม่ถนัด อาตมาพูดไป พูดมาแล้ว เลยเวลาแล้ว มาดูเวลา สี่โมง สิบเก้านาที

ว่าจะหยุดซักสี่โมงสิบ หรือสิบห้าอะไร ก็ขอจบเอาดี๊ๆ เวลาเท่านี้ อาตมาพูดมันไม่พออะไรอาตมาหรือ อาตมาพูดนะ

เท่าไรก็ได้ เพราะว่า มีเรื่อง จะต้องบอก จะต้องพูด เคยพูดกับพวกเราเสมอ ถ้าอาตมาจะอายุสักร้อยปีแล้วถึงจะตายนะ

อาตมา ก็แน่ใจว่า อาตมาจะมีสิ่งที่จะพูด ที่จะพูดให้พวกเราฟังนี่ไม่หมด พูดไม่เอาสตางค์ด้วย พูดให้ฟัง ไม่หมด

จนเสียงมันจะหมดอยู่แล้วเดี๋ยวนี้ เส้นเสียงมันช้ำแล้ว แต่เขาเออะ มันก็เป็นไป ก็พยายาม สงวนรักษา

อาตมาก็ขอสรุปเรื่องที่ว่า ธรรมชาติเพื่อชีวิต อาตมาก็ขอสรุปลงอีกนิดหนึ่ง ใช้เวลาอีกสักน้อยหนึ่งว่า ถ้าเผื่อว่า

คนเราไม่พยายามหันหน้าเข้ามาในทิศทางที่จะออกจากความเป็นปฏุชน ขอยืนยันว่า ศาสนาพระพุทธเจ้า นั้น

สอนคนให้หลุดจากความเป็นปฏุชนจริง อย่าไปหลงว่า ยังไง ๆ ฉันก็เป็นปฏุชน ฉันผงาด สง่า ฝ่าผ่นักเพราะมีพวกมาก

ต่างกัน ไปที่ไหนก็มีแต่ปฏุชน แล้วก็ภาคภูมิ นึกว่าตัวเอง เป็นปฏุชน มันไม่น่าภาคภูมิใจหรอก เพราะกิเลสมันหนา คนปฏุชนนี้

ไม่ได้ทำอะไรเป็นบุญเท่าไรหรือ ออก่าหาว่า อาตมาดูถูก ดูแคลนเลย เพราะฉะนั้น ต้องชวนชวาย แสงหาบ้าง

เกิดมาชาติหนึ่งนี่ มาลา ลาก ยศ สรรเสริญ โลกียสุขอยู่นี้ คุณทำมาแล้วนับชาติไม่ถ้วน เกิดมาลา ลาก ยศ สรรเสริญ

โลกียสุข เป็นบุญชนนี้ ชาตินี้ก็ยังไม่เป็นอีกหรือ พอเสียที่เถอะ หยุดแย่ง หยุดชิงกันได้แล้ว จริง ๆ หันหน้ามา แสงหา
ทางบุญ ทางกุศลทางที่มันพาเจริญไปอีก ๆ เรายังมีอีกสังสารวัฏยาวไกลเหลือเกิน อีกนานับชาติ ที่เราจะต้อง
ทนทุกข์ทรมานอยู่ เพราะฉะนั้น เพื่อตัวเองนะ เพื่อตัวเอง หันหน้าเข้ามา ศึกษาสังขธรรมด้วย ให้มันได้ อย่าเสียชาติเกิดเลย
เป็นโมฆบุรุษไปชาติหนึ่งเปล่า ๆ มันไม่เปล่าด้วยนะ มันได้หนี ได้บาป ได้เวร ได้ภัย เป็นทรัพย์ เป็นวิบากติดตัวไปด้วย
เป็นมรดก มันเป็นอย่างนั้นจริง ๆ บาป บุญ มันเรื่องจริงเลยนะ อาตมาก็ขอเน้นอันนี้ ก่อนที่จะได้ตอบปัญหา อาตมาก็คิดว่า
เรื่องธรรมชาตีกี่ดี ก็ไม่ต้องไปพูดอะไรมากไป ไม่ต้องกระจายความ อะไรอีกแล้วละ เพื่อชีวิตที่เจริญ เพราะฉะนั้น
ถ้าไม่หันเข้ามา ในทิศทาง ที่มันเกิดสมดุลง ธรรมชาตก็คือสมดุลง ความสมบุญที่ที่จะต้องเกี่ยวคู่กัน มีเหลือเพื่อ มีไม่ขาดแคลน
ไม่ต้องแย่ง ต้องชิง แล้วเราก็รู้จักค่าเหล่านั้น ไม่สร้างสิ่งที่มันเกินมันเลย หรือมันเพ้อมันขึ้น กลับขึ้นมา
ทำลายธรรมชาติซ้อนลงไปอีก ถ้าผู้ใดไม่สร้างอะไรขึ้นมา ทำลายลงไป ได้อีก ผู้นั้นแหละ เป็นคุณค่า ของโลกแล้ว
พยายามหาทิศทางอย่างนั้นกันเถอะ
เอาละ อาตมาขอจบในการบรรยายธรรมชาตเพื่อชีวิตในงานนี้

ถอดโดย ท่านสีติภูโต

ตรวจทาน ๑ โดย สม.ปราณี

พิมพ์โดย สุตคณี หลิวอุดมสินชัย

ตรวจทาน ๒ โดย โครงการถอดเทปฯ

TAPE13A.TAP

